

15/10/2022

14 EKİM 2022 BARTIN/AMASRA KÖMÜR MADENİ GRIZU PATLAMASI ÖN İNCELEME RAPORU

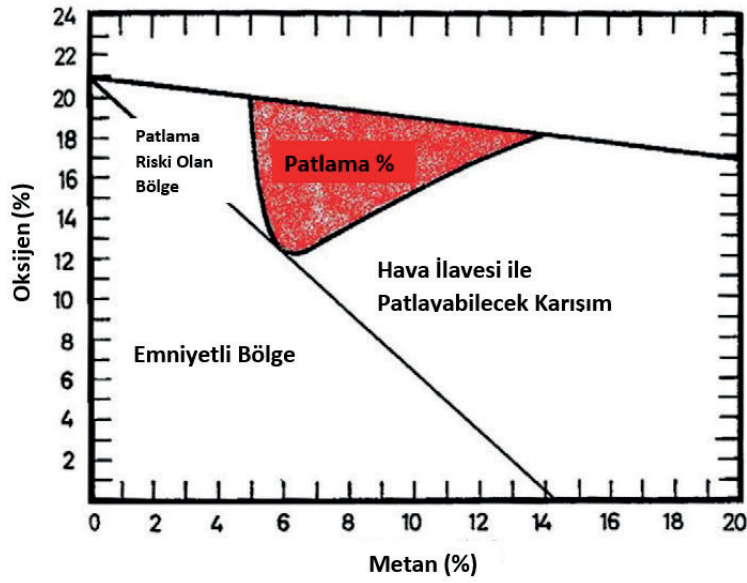
14 Ekim 2022 tarihinde, Bartın'ın Amasra ilçesindeki Türkiye Taşkömürleri Kurumu Amasra Taşkömürü İşletme Müessesesinde, saat 18:15 sıralarında (16:00 - 24:00 vardiyasında) -300 kotunda grizu patlaması meydana gelmiştir. Bu kazayla ilgili İstanbul Üniversitesi-Cerrahpaşa Mühendislik Fakültesi Maden Mühendisliği Bölümü tarafından hazırlanan ön inceleme raporu aşağıda sunulmuştur:

Bugün, yeraltı kömür ocaklarında patlamaların kaynağının gazların birikmesi ve yanması veya patlaması (grizu vb.) olduğu ve kömür tozu patlaması ile büyük boyutlara ulaştığı bilinmektedir. Değişik şiddet, hareket yönü ve ısı tesirlerinden dolayı patlamaların nedenleri her zaman tespit edilemez. Bununla beraber bütün patlamaların kömür tozu vasıtasıyla yayıldığını varsaymak doğrudur. Hemen hemen bütün ciddi patlamalar gazların birikmesi ve yanması veya patlaması yüzünden doğar, fakat kömür tozu ile genişleyerek yayılır. Bu çeşit patlamalar büyük zararlara neden olur.

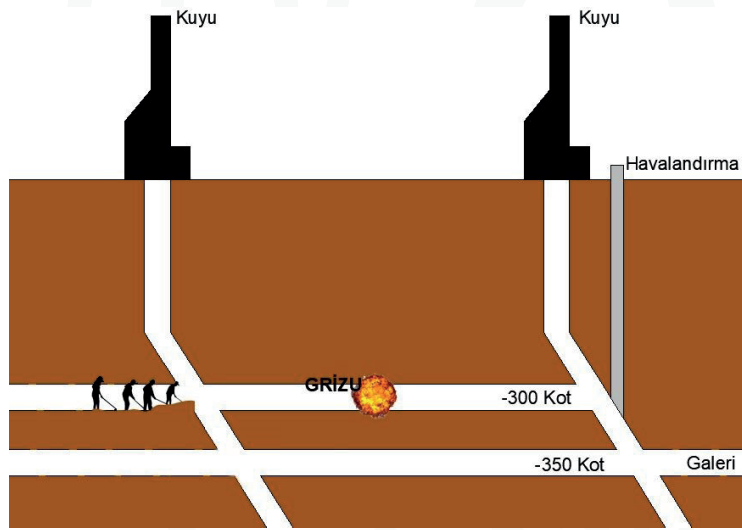
Kömür Madencilikinin kabusu olan Grizu, Metan + Hava karışımına denir. Metan kömürleşme sırasında oluşur ve damar içinde ve civarında kalır. Diğer bir deyimle kömür damarları metan depolarıdır ve üretim sırasında bu gaz ortaya çıkmakta ve havayla karışmaktadır. En şiddetli patlamayı meydana getiren karışım oranı **%9,5 metan ile %90,5 havadır**. Ocak havasına karışan metan konsantrasyonu, patlama alt limiti olan %5 ile üst limit olan %15 arasında olduğunda her an patlamaya hazırdır (Şekil 1). Bu patlama, büyük tahrip gücüne ve yıkım etkisine sahip bir patlamadır.

Kazanın olduğu Türkiye Taşkömürleri Kurumu (TTK) Genel Müdürlüğü'ne bağlı olarak faaliyette bulunan Amasra Taşkömürü İşletme Müessesesinde Üretim, geri dönüşlü göçertmeli uzun ayak (klasik ve mekanik) yöntemleri ile yapılmaktadır. 2019 yılında müessesenin dengelenmiş üretim derinliği 300 metre olmuştur. İlk belirlemelere göre grizu patlaması -300 kotunda meydana gelmiştir (Şekil 2).

Kazanın olduğu andan itibaren İstanbul Üniversitesi-Cerrahpaşa Maden Mühendisliği öğre-tim üyeleri kazanın oluş şekli ve süreci titizlikle takip etmeye başlamıştır. İlk belirmelere göre grizu kaynaklı kazada -300 kotunda olan bir galeride saat 17:00 itibarıyla azalarak da olsa yangın devam etmektedir. Ocak içinde belli yerlerde göçüklerin de olduğu bilinmektedir. Olay dinamik bir süreçle tarafımızdan takip edilmektedir. Süreç zarfında bilgiler geldikçe mekanizma daha iyi anlaşılacak ve kamu-oyu bilgilendirilecektir.

Şekil 1. Metanın Patlama Özelliğine Sahip Konsantrasyonları (Coward Üçgeni)

Şekil 2. Amasra Taşkömürü İşletme Müessesesi'nde Gerçekleşen Kazanın Temsili Görseli